

[Wihlhelm]

har vi oplevet et antal ministerfadæser, som normalt ville række til et tiår. Udenrigsministeren godkender uden rygdækning raketoprustningen i Vesteuropa, skatteministeren irttesætter offentligt Nationalbankdirektøren, folketingets formand irttesætter offentligt kulturministeren, arbejdsministeren kræver en hvidbog om B & W og bliver offentligt desavoueret af industriministeren, som i øvrigt senere også offentligt irttesætter energiministeren, boligministeren desavouerer skatteministeren, sprænger en indgået aftale om rentebeskatning, men tager dog statsministeren til nåde igen og begynder derefter at sjakre om grundloven til 10 kr.s paragraffen, socialministeren skaber furor og blokerer enhver seriøs debat om døds-kriteriet ved at gøre det til et pengespørgsmål, kulturministeren eksproprierer teatre til fordel for vennerne og irttesættes af ombudsmanden, miljøministeren desavouerer trafikministeren i Kastrup-sagen, trafikministeren slår kontra og tæmmer miljøministeren, hvorefter de to står sammen – ifølge trafikministeren – ligesom Krag og Hækkerup gjorde, og det kan endda godt være rigtigt.

Det fælles træk ved alle disse indbyrdes ministerslagsmål har været, at det hver gang er det mest bagstræveriske synspunkt, der er gået af med sejren.

Den eneste, der har været nogenlunde ro om, er justitsministeren. Han skulle efter sigende også være den, der har klaret sig bedst i offentlighedens øjne. Med sit besindige og tillidvækkende ydre har han formået at lade sine kampudrustede styrker nedkæmpe en ugelang folkeopstand på Nørrebro, i det store hele bakke op bag knippelmisbrug og tilsidesættelse af forsamlingsfriheden og at lukke øjnene for genindførelse af det forbudte og livsfarlige »blokadegreb« og for de mange vidneudsagn om civile urobertjentes forsøg på at prøvokere uroligheder, at lade Københavns vicepolitidirektør slippe godt fra at hive en tilhører ud af dommervagten og forsøge beslaglæggelse af hendes fuldt lovlige notater, at erklære fotografering af politiets magtmisbrug for en krænkelse af privatlivets fred og dermed bane vej for politiets beslaglæggelse af fotografisk bevismateriale, at forsvare politiets telefotografering af deltagerne i anmeldt lovlig og fuldkommen fredelig demonstration med henvisning til, at det jo må være hensigtsmæssigt at have disse fotos,

hvis demonstrationen senere skulle udvikle sig til ulovligheder, og at tillade sit lovkontor at udvikle sig til en grundlovsstridig overhøjesteret, som reelt har placeret sig som sidste instans, når det gælder rent politiske grundlovsfortolkninger. Det er ikke så lidt klaret på et halvt år! I mindre kriseprægede tider ville her være berettiget grundlag for i hvert fald 8–10 ministerskandaler for undergravelse af demokratiet. Det siger noget om rigets forfatning, om nedbrydningens hast og om pressens proportionsforvrængning, når et rundspørge giver til resultat, at justitsministeren er den i regeringen, der har klaret sig bedst!

Regeringens krisepolitik og virkningerne på reallønnen og beskæftigelsen var til debat for få uger siden i forbindelse med det 17., var det vist, kriseforlig, og vi ønsker simpelt hen ikke at tage den én gang til. I stedet vil jeg lidt mere generelt kommentere den politik, som rammende er blevet kaldt »at smøre kapitalen« eller »at tage fra de fattige og give til de rige«.

Selv om vi er afgjorte modstandere af det grundlæggende økonomiske system, som hersker her i landet, er vi ikke blinde for, at det danske samfund har frembragt en højere materiel levestandard og en større grad af økonomisk og social tryghed end de fleste andre samfund, og selv om vi ikke falder i svime i beundring for det borgerlige formelle demokrati, ville det være forkert ikke at vedgå, at den samfundsmæssige undertrykkelse – om end fundamentalt den samme – dog alligevel er mindre markeret, og at de demokratiske rettigheder, så begrænsede de end er, rækker lidt længere end de fleste andre steder.

Hvad er så baggrunden herfor? Hvad er den historiske eller geografiske, om man vil, forklaring herpå? Dette land og dets befolkning er ikke på nogen måde særlig begunstiget fra naturens hånd. Der er ingen grund til at tro, at menneskene her har været fremragende i forhold til andre, og naturrigdomme har vi aldrig været specielt begavede med. Da der endelig var nogle, blev de straks foræret bort, og det dementerer da i hvert fald enhver formodning om, at landets ledere skulle være særlig kløgtige.

Der er én og kun én årsag til, at den materielle levestandard, produktiviteten, den sociale tryghed, og hvad dermed følger, er højere her end f. eks. i Portugal, Indien eller Brasili-